

SCHEIBER HUGÓ (1873-1950)**Margit híd, 1921-1922**

Olaj, papírlemez, 47,5x70,5 cm

Jelzés nélkül

Kezdő ár: 4 500 000 Ft / 15 000 EUR

Becsérték: 7 000 000 – 10 000 000 Ft

Estimated value: 23 333 – 33 333 EUR

FELTEHETŐLEG KIÁLLÍTVA:

- Scheiber Hugó festőművész kiállítása. Belvedere Szalon, Budapest, 1922. október 1. – 15., katalógus: 32. (*Margit híd* címen)
- Scheiber Hugó kiállítása. Alkotás Művészház, Budapest, 1923. katalógus: 20. (*Margit híd* címen) (Ma Scheiber Hugónak három, a Margit hidat ábrázoló olajképe ismert. Hogy a fenti két kiállításon ezek közül, melyik szerepelhetett, arra vonatkozólag nincs egyértelmű adat.)

REPRODUKÁLVA:

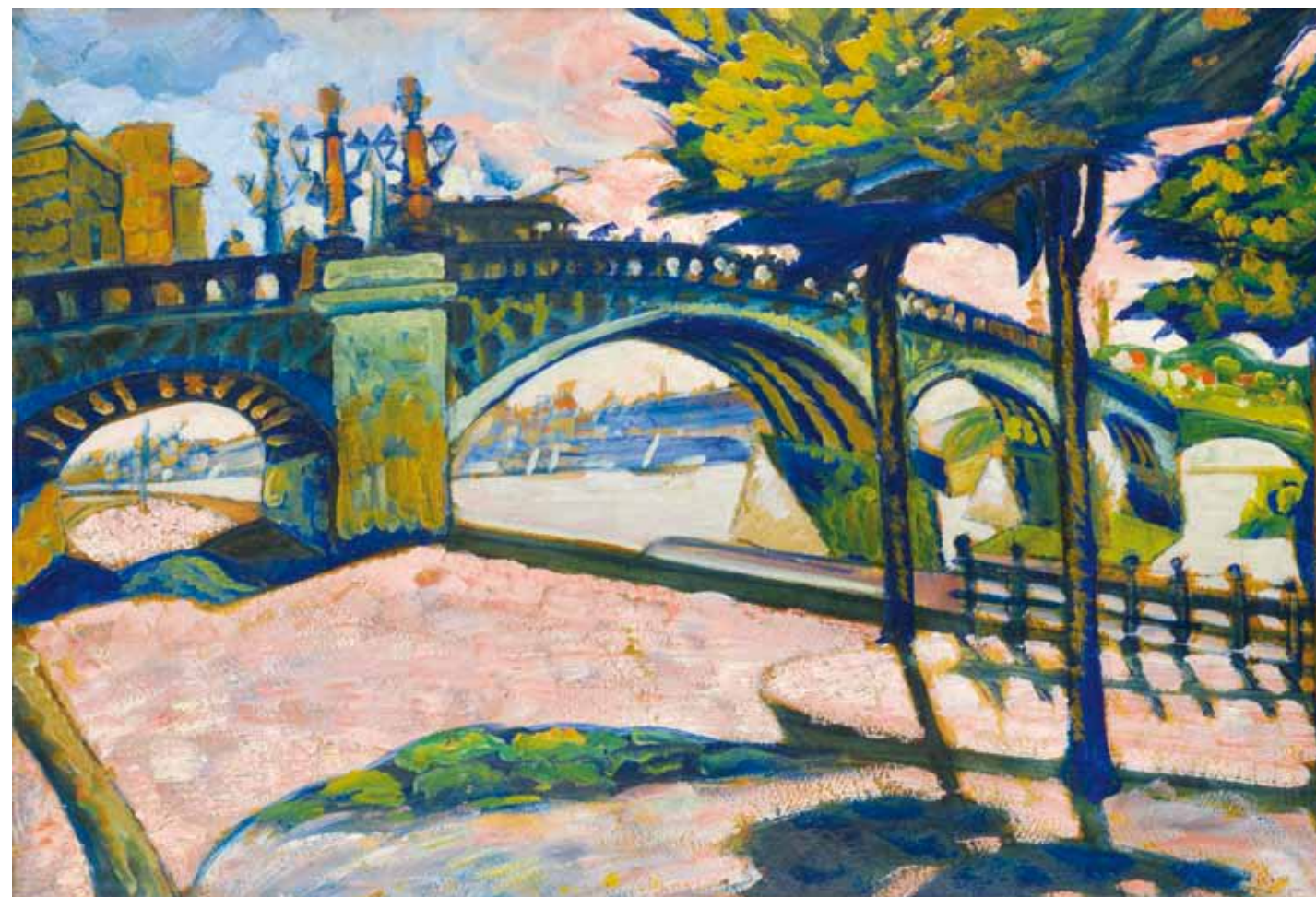
- Modern magyar festészet.
Szerk.: Kieselbach Tamás, Budapest, 2004., 149. kép

Scheiber Hugó még a húszas évek kezdetén, a berlini emigráció előtt festette átütő erejű, expresszionista képeit. Ezekre a feszes ritmusú, látványos budapesti részletekre a merész kompozíciós sémák, s azok invenciózus alkalmazása jellemző. Erős rövidülésben „felfeszített” hidak és utcák, békaperspektívából „meglőtt” lokálok, színházak, madártávlatból „kiterített” parkok, terek és allék jelennek meg olajjal festett képein. Rabinovszky Máriusz évekkel később írt sorai maximálisan találóak ezekre a képekre még akkor is, ha Scheiber modora időközben lényegesen átalakult. *„A világ szép ahogy van, különösen a világvárosban: a cikázó, röpülő, zúgó, süvöltő, visító, síkongó, tolokodó, törekedő, villámló és nyílaló jelenségek sokrétű ritmusa; ... gyorsaság, melytől szétfeszülnek a kocsiablakok, doboló léptek, hasító kacsintás, fülő energiák. Élet, mely éles, tarka, feszes, mozgalmatlan ritmusban perdül érzékeinken, és melytől éppenséggel nem kell ijedni, mely semmiképpen sem szifinszerű és sehogysem imádat vagy átok tárgya. Nem vesszük egészen komolyan sem a jelenségtömkeleget sem azt, ahogyan e tömkeleget vászonra, papírra vetjük. ... Csak véletlen ritmus van, de semmi következetesség. Erről pedig Scheibernél jobban senki meg nem győz. Képei olyanok, mint egy világváros angolparkja. Izgató, szórakoztató, agresszív és ellenállhatatlan.”*

„... kiülök a Ligetbe, ez a kedvenc tájam, s festek” – írja a művész. Ilyen liget volt Scheiber számára a Városliget, a Népliget és ilyen liget volt a Margitsziget is, ahogyan Európa más nagyvárosainak a Práter, a Bois de Boulogne vagy éppen a Tiergarten. Jellemző, hogy Scheiber képtelen volt olyan tájképet festeni, ami ne árulkodna a városi ember jelenlétéről, s ezzel együtt a festő urbánus mivoltáról. Festészete leginkább a posztimpressionizmusban és az expresszionizmusban gyökeresedett. Erőteljes színhasználata, a kontúrok markáns szerepe a század elejének dekorativizmusát idézik. Képeinek merész, a túlzásoktól sem mentes karaktere, anyaghasználatának erőteljes primitívizmusa, a szinte már-már durvának számító felületek azonban egyértelműen a német expresszionizmus hatásáról árulkodnak. Akárcsak Kokoschka nagyvárosi vedutaképein, a festmény „borzolt” felülete felerősíti a látvány érzelmi tonáltságát, még dinamikusabbá, még artisztikusabbá változtatva Scheiber jellegzetes nagyvárosi tájképeit.

Scheiber számára ezek a húszas évek elején született festmények hozták meg a nagy sikert, mely nemcsak idehaza, de nemzetközi szinten is ismerté tette nevét. 1921-ben Max Hevesi bécsi galériájában, majd néhány hónappal később Herwarth Walden legendás berlini kiállítótermében szerepelt egy-egy nagyobb kollekcióval. Mindeközben két egymást követő évben Budapesten is bemutatkozik: 1922-ben a Belvedere Szalonban, 1923-ban pedig az Alkotás - Művészházban állítja ki képeit. Hamarosan a Der Sturm Galéria egyik rendszeres visszatérője lesz, s röviddel később az olasz futuristák is meghívták éves nagy seregszemléikre. A világválság előtti időszak viszonylag konszolidált közegében érik meg stílusa, melynek alapjait a húszas évek elején készült súlyos ecsetkezelésű, színekben gazdag, mégis rajzos, erős kontúrozású olajfestmények jelentik.

Kaszás Gábor

Oskar Kokoschka: London látképe, 1925

Scheiber Hugó: Margit híd, 1922, magántulajdon

